Α/Α: 1343992
Εντυπο: ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Ημ/νία: 17/02/2006
Σελίδα: 28
Κατηγορία: Κριτική θεάτρου

Νοσηρές μητέρες - βασανισμένες κόρες

ΑΠΟ ΤΗ ΣΩΤΗΡΙΑ ΜΑΤΖΙΡΗ

**Addio Del Passato της Λείας Βιτάλη

Μολονότι στο φούρνο σιγοψήνεται ένα μυρωδάτο κέικ, αυτή η παλιά κουζίνα αποπνέει μια στενάχωρη αίσθηση κλεισούρας και τέλους. Είναι που και ολάκερο το νοικοκυριό της, ρεαλιστικό μέχρι το τελευταίο αβγό, αιωρείται μακάβρια δέκα πόντους πάνω από το δάπεδο, προσδίδοντας στα γεγονότα μια λοξή, εξωπραγματική χροιά (σκηνικό/κοστούμια Ελένη Μανωλοπούλου). Η νεανική, συμπαθητική γυναίκα στο Addio Del Passato της Λείας Βιτάλη, που έχει περιλάβει το βρώμικο νεροχύτη, φλυαρώντας ακατάπαυστα, διηγείται την ημέρα και τη ζωή της σε κάποιον που δεν βλέπουμε, αλλά είναι εκεί.

Σήμερα πέρασε από τον ψυχαναλυτή της, ο γάμος της ρημάζει, η μάνα της δεν την άφησε να σπουδάσει και τώρα είναι μια ανεπάγγελτη, χωρισμένη πενηντάρα, η μάνα της αγαπούσε την αδελφή της, ενώ αυτή την ταπείνωνε, όπως και η δική της μάνα την ίδια όταν ήταν μικρή. Η ανακύκλωση καταστροφικής μητρικής επιρροής αναδύεται ως αιχμή του δόρατος, ανάμεσα σε συνταγές μαγειρικής και κουβεντολόγια καθημερινής τρέλας.

Πλένοντας πιάτα και σπάζοντας κάμποσα που μετά ξεφορτώνεται χαιρέκακα στο σκουπιδοτενεκέ («τι τα θέλεις όλα αυτά;»), το «Βασούλι», με την ψυχολογία μαύρου πρόβατου και τα παγιωμένα τραύματα παιδιού που δεν μεγάλωσε ποτέ, ξεκαθαρίζει λογαριασμούς με το παρελθόν, αφού το πρόσωπο που της ρήμαξε τη ζωή έχει πλέον πεθάνει. Τώρα το βλέπουμε να επιστρέφει μόνο για να επικυρώσει την απέχθεια προς το βλαστάρι της, με μπρούτες κακίες («θεόστραβες οι γάμπες σου», «κακάσχημη γελάδα»), που δεν συνάδουν με την ευγενική φυσιογνωμία της Αναστασίας Πανταζοπούλου.

Η εικόνα της 70χρονης κοκέτας μέγαιρας, που λιμάρει τα νύχια της, ελέγχει συνεχώς το χρόνο στον καθρέφτη και τραγουδά άριες για να μην ακούει την κόρη της, είναι προϊόν των συναισθημάτων της τελευταίας, βασικού πρωταγωνιστή αυτής της εξομολόγησης. Μέσα από παράλληλους μονολόγους που σμίγουν σε εκρηκτικές αντιπαραθέσεις εφ' όλης της ύλης, μέσα από μισοτελειωμένες φράσεις και παραισθησιακές αναδρομές στο παρελθόν, με την επίφαση πεζής οικογενειακής φαγωμάρας, το θύμα επιδίδεται σε μια εκπρόθεσμη αυτο-ψυχοθεραπεία, κατακρεουργώντας το «απόλυτο κακό», τώρα που αυτό «έχει δραπετεύσει σε άλλη ζωή, αφήνοντας το πεδίο ελεύθερο για απολογισμούς» (σημείωμα της συγγραφέως).

Το ψυχωτικό γαϊτανάκι κληρονομικής αμαρτίας και ανέφικτης αθωότητας, αφού δεχθεί μια γερή ανατροπή προς το ζοφερότερο, με την ανήλικη να παίρνει εκδίκηση ξελογιάζοντας τον εραστή της μάνας της, μάλιστα φορώντας το αγαπημένο της φουστάνι σε μια κίνηση ζοφερής ταύτισης με το λατρεμένο -μισητό πρόσωπο, απολήγει σε μια καθαρτήρια συμφιλίωση με τους εφιάλτες. Σε αυτή την κουζίνα, αυτό το βράδυ, αγκαλιά με το επίμαχο φουστάνι-σύμβολο, με το τηλέφωνο να χτυπά και το κέικ να καίγεται. Μετά θάνατον η αγάπη παίρνει το πάνω χέρι και συγχωρεί.

Πολλά θα μπορούσαν να μην πείθουν σε αυτό το τελευταίο έργο της Λείας Βιτάλη. Οπως τα ψυχαναλυτικά στερεότυπα, οι απλουστευτικές αλληγορίες, οι μελοδραματικοί συμβολισμοί. Ομως ο λόγος της είναι σβέλτος και θεατρικότατος, η ιδέα συγκινητική και άφθαρτη, η σκηνοθεσία του Τάσου Μπαντή λιτή και ουσιαστική, τα πρόσωπα αληθινά μέσα από δύο καθοριστικές ερμηνείες, ιδιαίτερα της εξαιρετικής Σμαράγδας Σμυρναίου, που ξεδιπλώνει τη ζωή της γελαστά, με αξιοπρέπεια, ενώ μέσα της βράζει η θύελλα.

Μουσική Πλάτωνα Ανδριτσάκη, φωτισμοί Ηλία Κωνσταντακόπουλου. «Κορίτσι με το βιολί», η Κατερίνα Τεπέλενα.

Λεζάντες: Αναστασία Πανταζοπούλου - Σμαράγδα Σμυρναίου στο «Addio del passato» της Λείας Βιτάλη
Πηγή: ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Θέμα: ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ